

РЕШЕНИЕ

№ 13049

гр. София, 14.04.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 39 състав, в
публично заседание на 29.01.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Миглена Николова

при участието на секретаря Александра Вълкова, като разгледа дело номер **1814** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.203 и сл. от АПК вр. чл. 1 от ЗОДОВ.

Образувано е по ИМ вх.№ 7758/23.02.23г на Д. Й. П. с проц.представител адв. Ц.Д., видно от която и от уточняващи ИМ/л.70,л.76,л.86/ е предявен Иск по чл.1 от ЗОДОВ против Държавата /представявана от Министър на финансите/ и Министерство на здравеопазването/представявано от Министър на здравеопазването/, за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на 100 000 лв, настъпили в периода 19.09.19г-23.02.23г, изразяващи се в страдание и болка от загубата на единственото дете, причинени от незаконосъобразно фактическо бездействие на Държавата/по чл.52 ал.3 от КРБ, чл.99 от ЗЗ и по Регламент ЕС 965/2012/ и на Министъра на здравеопазването/ по чл.5 ал.1 от ЗЗ и по глава втора, раздел V, т.3.1.2, т.3.2 и т.3.4 „Авиационен транспорт на спешен пациент“ от Наредба №3/17г на Министъра на здравеопазването за утвърждаване на стандарта „Спешна медицина“-ред. ДВ бр.86/17г/ , като не са привели в изпълнение до 23.02.23г/датата на ИМ/-утвърдения на 27.10.17г стандарт „Спешна медицина“- в частта му за въздушна мед.помощ, както и не са осигурили въздушна мед.помощ на сина й на 19.08.19г.Претендира се и законна лихва от 18.09.19г до окончателното изплащане на сумата.

В ИМ и уточняващите Збр. ИМ се сочи, че: Ищцата е майка на син, починал на 18.09.19г/на 31 години/, в резултат на получени травми при инцидент на 19.08.19г в планинско мотоциклетно офроуд състезание, които са налагали да бъде транспортиран спешно с въздушна линейка, а той е бил транспортиран в продължение на над 10 часа с наземен транспорт, като е преминал през 4 болници- в К., в С. 3. и 2бр. в С. /това е влошило състоянието му и е направило възстановяването

му невъзможно/.Налице е пряка-причинно следствена връзка между настъпилата смърт на сина и липсата на оборудвана въздушна линейка в РБ /към 19.08.19г/. Държавата/като страна-членка на ЕС/, е имала задължения да изгради системата HEMS и спешна мед.помощ по въздух съгл. Закон за гражданското въздухоплаване и Регламент ЕС 965/2012 /чл.5 б.„е“, Приложение №1, М1 61, в подчаст Операции на вертолет за спешна мед.помощ/, като двамата ответници са осъществили незаконосъобразни фактически бездействия по привеждането в изпълнение на евр.законодателство/Регламент с пряко действие/ и на относимото национално законодателство-чл.52 от КРБ, чл.5, чл.86 и чл.99 от 33, Наредба №3/17г за утвърждаване на мед.стандалт „Спешна медицина“/т.3.4/ и създадения стандарт БДС EN13718-2:2015+A1:2020 за мед.превозни средства и техните съоръжения-въздушни линейки, УП на МЗ. В съд.заседание ищцата се явява лично и с адв. Д., като изрично заявява, че предявява Иск по чл.1 от ЗОДОВ, а не по чл.49 от ЗЗД/л.101/, като поддържа Иска срещу двамата посочени ответници и такъв, какъвто е докладван от Съда. Сочи се, че КСМЕ доказва, че липсата на въздушна линейка е довела в крайна сметка до фаталния край на сина. Претендират се разноси. В писмени бележки на нов проц.представител/адв.Г./ се допълва, че в случая подходящият и адекватен транспорт е бил въздушният, който според Наредба №3/17г е наложителен при лечение на остри гръбначно-мозъчни травми.Момчето е следвало да бъде транспортирано от планината- в „А. болница“-С. и само така е можело да се избегне леталния изход. Едва от 2024г РБ разполага с въздушна линейка- тъй като през 2024г е допълнена Наредба №3/17г- с един параграф, дефиниращ авиационния транспорт. Това обаче не променя факта, че още през 2017г в РБ законодателно е въведен въздушния транспорт в спешната помощ.Вредата от бездействието на органите е настъпилата смърт, а от нея произтичат и болките и страданията на майка му.Оспорва се възражението на ответник за съпричиняване от страна на починалия. Сочи се, че законната лихва се претендира от 18.09.19г до окончателното изплащане на сумата.

Ответникът Държавата /Представявана от Министъра на финансите/ се представлява от юрк. И., юрк.Ц., юрк.Г. , като оспорват Иска като нередовен, недопустим, а също и неоснователен и недоказан по основание и размер. Сочи се, че по делото се доказва, че няма пряка/а опосредена/ причинна-връзка между настъпилата смърт и липсата на въздушен мед.транспорт. Момчето е починало от сепсис месец след травмата, като е налице съпричиняване- както от самото момче/поело риска да участва в офроуд състезание/, така и от майката/взела решение да го мести в С./. Претендира се юрк.възнаграждение. В депозирания Отговор/л.56/ се сочи, че: Държавата не е надлежен ответник в производства по чл.1 от ЗОДОВ, като в тези производства ответници са съответните адм.органи; Искът е недопустим и спрямо МФ; воденото ДП на РП-К. е приключило с Постановление за прекратяване, като няма данни за допуснати нарушения при оказването на мед.помощ на починалия; по отношение на ответник Държавата- когато вредите са от достатъчно съществено нарушение на правото на ЕС, те се претендират по реда на чл.2в ал.1 т.2 от ЗОДОВ- пред общите съдилища, по реда на ГПК; в случая обаче не е налице нарушена норма от правото на ЕС, такава конкретна не се и сочи в ИМ; в Наредба №3/17г са разписани критериите, при които се осигурява въздушен транспорт- той е безплатен, следва да е надлежно поискан от посочени нормативно субекти и се разрешава от МЗ, като в случая- не е бил поискан от нормативно посочените обекти, не е бил респ. отказван от МЗ, нямало е и медицински основания за предоставяне на такъв транспорт; фактът, че в РБ въздушният транспорт не се осъществява от лицензиран оператор/държавен или частен/- по реда на HEMS, не означава, че изобщо не се осъществява въздушен спешен транспорт на пациент в съответствие с нормативните критерии на българското законодателство; липсва пряка причинно-следствена връзка между претендираните вреди/страдания на майката/ и соченото от ищцата основание за възникването им/липсата на

спешен мед.въздушен транспорт в РБ към датата на инцидента/; посочените твърде общо като нарушени- текстове от правото на ЕС и от КРБ,ЗЗ и З., са пряко приложими само ако са достатъчно конкретни/а те са общо формулирани и не разписват конкретни задължения, които да са били нарушени или неизпълнени/; не са нарушени норми и от приложимата Наредба №3/17г.В писмени бележки се сочи още, че: правилно Съдът е указал в първото заседание, че не може да подменя волята на ищцата, а тя категорично неколккратно сочи кои са двамата ответници; неправилното определяне на ответниците обаче води до недопустимост на Иска и Съдът-без да я напътства кой следва да е правилният ответник, следва да прекрати делото по отношение на ответник Държавата; съгл. чл. 1 от ЗОДОВ- Искът се предявява срещу ЮЛ, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразни фактически бездействия/в случая/ се претендират вредите; момчето е лекувано в 4 болници, като КСМЕ поставя под съмнение качеството на част от извършеното в 4-те болници; КСМЕ категорично сочи, че въздушният транспорт не би спомогнал за по-бързо лечение на момчето; твърденията за „златен час“ са твърде относими в медицинската практика и първият час не следва да се абсолютизира; състоянието на момчето след травмата видимо не е налагало викане на въздушен мед.транспорт/контактен,в съзнание,стабилен и адекватен/; момчето е починало от сепсис, получен след първата операция; моли се за намаляване на претендирания размер на обезщетението, ако такова се присъди от Съда- предвид твърдението за съпричиняване.

Ответникът Министерство на здравеопазването/представлявано от Министъра на здравеопазването/ се представлява от юрк.З.-Н., която оспорва Иска като нередовен, недопустим, а също и неоснователен и недоказан по основание и размер.Сочи се, че: в посочените от ищцата норми от различни нормативни актове- няма разписано задължение за извършване на фактическо действие от когото и да е/Държавата,МЗ, Министъра на здравеопазването/; въздушен мед.транспорт в РБ има и се оказва такава спешна помощ- само когато обаче има мед.показания за това/в случая е нямало и това се доказва от КСМЕ/; нямало е направено искане до МЗ да отпусне въздушен транспорт, респ. Министърът на здравеопазването не е отказвал такъв;няма пряка причинно-следствена връзка между смъртта и липсата на въздушен транспорт/според КСМЕ/; дори и да има допуснати нарушения или пропуски при лечението в 4-те болници, няма незаконосъобразно фактическо бездействие на Министъра или Министерството; размерът на Иска е твърде висок и следва да се намали поради наличие на съпричиняване-от момчето/с поемането на риск от участие в офроуд състезание/ и от майката/чрез избора да се транспортира момчето до С., там да се сменят 2 лечебни заведения, последвано от нейн отказ от аутопсия/.Претендира се юрк.възнаграждение.В Отговора по Иска/л.36/ се сочи, че: Искът е недопустим, доколкото липсва незаконосъобразно фактическо бездействие на Министъра на здравеопазването/от него изобщо не е бил поискан въздушен транспорт, респ. такъв не е отказван/; няма пряка причинно-следствена връзка между вредите/скръбта и болката на майката/ и липсата на въздушен транспорт/връзката е опосредена/; момчето е лекувано в С./в 2 болници/ в продължение на 1 месец/от 19.08.19г до 18.09.19г/, като смъртта му няма връзка и не зависи от това дали ще бъде транспортиран с въздушен транспорт; ако има пропуски в лечението-претенциите следва да се насочат срещу 4-те болници, а не срещу МЗ; възразява се за прекомерност на адв.хonorар на ищцата.В писмени бележки се допълва, че:нито една от трите предпоставки за основателност на Иск по чл.1 от ЗОДОВ не е била доказана от ищцата, въпреки неколккратните указания; нито една от нормите, посочени в ИМ и трите уточняващи ИМ, не предвижда задължение за извършване на фактическо действие на Министъра на здравеопазването или на МЗ; в Наредба №3/17г няма термин „въздушна линейка“ /име дефиниция по т.2.6 от раздел V/, нито има въведено задължение за въвеждане на такава и на система за използването ѝ; на

момчето е оказана спешна мед.помощ съгл. националното законодателство, като ищцата не сочи нарушени правни норми от правото на ЕС; въздушен мед.транспорт нито е поискан - по надлежния ред, нито е отказван - по надлежния ред; нямало е мед.показания да се иска въздушен мед.транспорт; смъртта е от сепсис и няма връзка с транспорта, а с извършената операция в първата болница в С.; най-удачно според КСМЕ е било момчето да се лекува в болница в П., но майката решава да го транспортират от стара З. до С. и това е съпричиняване; КСМЕ сочи, че наземният транспорт не е влошило състоянието на момчето; ДП на РП-К. установява, че момчето се е отклонило самоволно от утвърдения маршрут на състезанието, като е съпричинило травмата си- тя самата е достатъчно тежка от момента на настъпването ѝ, така че е предполагала негативното развитие по-нататък; показанията на бащата и обясненията на ищцата са твърде разнопосочни- относно момента, когато поискали въздушен транспорт; ищцата не доказва по пътя на главно пълно доказване, че смъртта, респ. вредите, са настъпили от липсата на въздушен мед.транспорт;причина за вредите/скръбта на майката/- е липсата на сина ѝ, а не липсата на въздушен транспорт; дали въздушен транспорт е бил нужен- преценили са съответните мед.екипи/преценили са, че не е нужен/, като не са поискали такъв от МЗ/и не става въпрос за „въздушна линейка“, а за осигуряване на въздушен транспорт- такъв се осигурява в РБ/.

Прокурорът намира Иска в неговата цялост за неоснователен спрямо двамата ответници.Не са налице кумулативните предпоставки по чл.1 от ЗОДОВ. Установява се от КСМЕ, че спешна въздушна мед.помощ не е била необходима, като няма пряка причинно-следствена връзка между смъртта и начина на транспортиране.

Съдът установи от фактическа страна следното:

С Постановление от 22.12.21г на ОП-С. З. е прекратено ДП № 26/20г на О. при ОП-С. З., образувано на 19.08.19г в РУ на МВР-К. относно престъпление по чл.343 ал.1 б.„б“ вр. чл. 342 ал.1 от НК с пострададал Р.П./син на ищцата, починал впоследствие на 18.09.19г./Заклучението на прокурора е , че не може да бъде формирана обвинителна теза срещу когото и да е.Видно от Постановлението, Р.П. е пострададал на 19.08.19г при участие в мотоциклетно офроуд състезание в С. планина/на територията на общ.С. З. и общ.К./, като паднал от управлявания от него мотор заради удар в дърво, надвиснало над земята на 1.30-1.40м.Била извикана помощ на тел.112, като линейка от К. стигнала до [населено място], там спешните медици били качени на високопроходим автомобил и закарани до мястото на инцидента/дотоам линейката не можела да стигне/.Медиците сложили шина на врата на пострадалия, обездвижили го с колани за носилката, пренесли на ръце носилката до линейката и откаран до ФСМП-К..Там пострадалият бил контактен и разговарял с пристигналите полицаи/тествали го за алкохол/- казал, че е паднал сам и си е ударил главата в дървото.Във ФСМП-К. му е направена рентгенова снимка, тя показала фрактура на таза, поради което с линейка е откаран в УМБАЛ“Проф.д-р С.К.“-С. З..Там са му направени образни изследвания и след консултации и съгласие на близките е насочен към УМБАЛ“Св.А.“-С. - за специализирано лечение и диагностично уточняване.Пострадалият е диагностициран с тежка гръбначно-мозъчна травма, анатомично прекъсване на миелона, възходящ гръбначно-мозъчен оток, двустранни плеврални изливи, остър респираторен синдром, съчетана травма гръбначен стълб-гърди,контузии на гръден кош и на белия дроб.В УМБАЛ“Св.А.“-С. са му направени 2 операции, като на 06.09.19г е транспортиран до СЦ на УМБАЛ“А.“-С./по уговорка с проф.Т./. Там на 12.09.19г настъпил внезапен срыв на хемодинамиката, направени били спешни манипулации и консултации с различни специалисти. На 14-15.09.19г отново настъпил хемодинамичен срыв и затруднения в дишането, като е поставен

на командно дишане на вентилация, с медикаментозна стимулация. След консултация с кардиолог било взето решение за поставяне на постоянен пейсмейкър на 16.09.19г и отново поставяне на командно дишане на вентилация.

Видно от Съобщение за смърт от 18.09.21г, 31-годишният Р.П. е починал в УМБАЛ“А.“-С. - от остра сърдечна недостатъчност, състояние след тежка хиповолемия, кардия карес гръбначно-мозъчна травма, прекъсване на миелона, обсервацио БТЕ, като не му е правена аутопсия/не е имало такова искане от родителите-единствени негови наследници /.

Видно от приложените документи от Ц.-С. 3., сигналът е регистриран там на 19.08.19г в 15.02часа, линейката е тръгнала в 15.03часа от С. 3. и е пристигнала в [населено място] в 15.23часа, потеглила е обратно в 15.40часа и е пристигнала във ФСМП-К. в 16.00 часа. Пострадалият бил с ударена глава и казал, че не си чувства краката. В 17.55часа линейката е извикана отново, за да откара пострадалия от ФСМП-К. в УМБАЛ в С. 3., пристигнала е в К. в 18.20часа, взела го е в 18.30часа и е пристигнала в УМБАЛ в С. 3. в 19.10часа. Още на 19.08.19г пострадалият е откара от УМБАЛ в С. 3. - в УМБАЛ“Св.А.“-С./на 19.08.19г в 23.15ч пристига/, на 06.09.19г по настояване на родителите е откаран в УМБАЛ“А.“-С. и там е починал на 18.09.19г.

Съгл. Решение № 898/19.11.09г на МС, военни въздухоплавателни средства на въоръжените сили на РБ могат да се използват в мирно време за авиомедицинска евакуация. Структурата, която може да заяви ползването на тази услуга е МЗ. Конкретните условия как става това са уредени със съвместна Заповед № Из-101/28.01.10г на Министъра на отбраната, Министъра на вътрешните работи и Министъра на здравеопазването, видно от която: полетите се изпълняват със самолет/от всички граждански и военни летища/ и с вертолет/от всички граждански и военни летища и от площадки- заявени предварително от ползвателя и съгласувани с МО/. В авиобаза К. се поддържа в готовност 1 вертолет, а в авиобаза В. - 1 самолет, като МЗ подава заявка за ползването им - до МО чрез Военен команден център/по телефон и на хартиен носител/. Видно от представените от ответника МЗ доказателства, в случая - на 19.08.19г няма направено искане от МЗ до ВКЦ на МО - за отпускане на военен самолет или вертолет за авиомед.евакуация, като такова искане не е правено от ФСМП-К. и/или УМБАЛ“Проф.д-р С.К.“-С. 3. - до МЗ/т.е. МЗ не е бил сезиран изобщо/.

Съдът е допуснал КСМЕ по искане на ищцата, заключението по която кредитира изцяло като компетентно, логично, последователно, неоспорено от страните и кореспондиращо с писмените доказателства. Вещите лица д-р М.М./ортопед-травматолог/ и д-р Хр.М./неврохирург/ сочат пред Съда, че: **травмата е средно тежка**/а не много тежка, както е отразена в мед.документация по делото/- тъй като не е било потвърдено по никакъв метод, вкл. след двете операции- наличието на пълно прекъсване на миелона; и **в УМБАЛ“Св.А.“-С. пострадалият постъпва 8.5 часа след инцидента**/на 19.08.19г в 23.15часа, като първата операция е след 45 минути/- **в съзнание, контактен и адекватен; след първата операция там се отчита влошаване на състоянието на лицето и развитие на синдром на системен възпалителен отговор и развитие на септично състояние**; след втората операция/10 дни след първата/- състоянието му остава същото; по настояване на близките е преместен в УМБАЛ“А.“-С., където постъпва също в съзнание, контактен и адекватен; в К. не е бил установен със сигурност характерът на травмата, тъй като има направена рентгенова снимка на гръбначния стълб само до С5, но е имало съмнения за фрактура С7-Тх6 и затова пострадалият е изпратен **в С. 3.**- там е направена рентгенова снимка и на шиен отдел на гръбначния стълб и вече със сигурност **е установен**

характера на травмата; при вече ясна травма е следвало **спешно специализирано оперативно лечение, каквото може да бъде оказано само в С..П..В. и П.** и не може да бъде оказано в С. 3.; още от самото начало, с постъпване на сигнала на тел.112, пострадалият е третиран като спешен случай; **установените травми/в К. и в пълнота – в С. 3./, не отговарят на изискванията за предоставяне на въздушен транспорт на спешен пациент съгл. Наредба №3/17г- т.3.4.4.1, т.3.4.4.2.1, т.3.4.4.4.1, т.3.4.4.4.2, т.3.4.4.4.3 и т.3.4.5/до МЗ не е била заявена нужда от въздушен транспорт** - от ръководителя на РКЦ/по искане на наземния спешен мобилен екип/ или от лечебно заведение/; **наземният транспорт до С. и изминалите 8.5 часа от травмата до постъпване в УМБАЛ“Св.А.”-С. не са се отразили неблагоприятно на състоянието на пострадалия, като необратимост в тъканните увреди на гръбначния мозък настъпва в период 12-24 часа след травмата; не съществува причинно-следствена връзка между смъртта и липсата на въздушен транспорт;** на починалия не е направена аутопсия- за да се изведе категоричен извод за липсата на причинно-следствена връзка между травмата и настъпилите усложнения/сепсис/; причината за смъртта е написана в Акт за смърт и Съобщение за смърт, но при липса на аутопсия- не може никога с абсолютна категоричност да се посочи причината за смъртта; описаните в двата документа и в последната епикриза - причини за смъртта, са налице; аутопсията не е била задължителна- лекарите е нямало какво да доизясняват, родителите не са поискали, случаят не е свързан с престъпление; пострадалият е починал от сепсис, като се е развила генерализирана инфекция по цялото тяло и тя е довела до сърдечна и дихателна недостатъчност/тези недостатъчности са пряката причина за смъртта и са в резултата от сепсиса/; и трите изброени в Съобщението за смърт причини за смърт/втората е оток на гръбначния мозък/ са в резултат на сепсиса; анатомично прекъсване на миелона категорично няма/не е видяно при втората операция, само когато е било възможно да се види/, след втората операция в документацията е записано наличие на функционално прекъсване на миелона, но това няма как да се види при операцията; при преглед на пострадалия от спешния мед.екип на мястото на инцидента/в планината/- е нямало никакви индикации да се вика въздушен транспорт; броят часове след травмата, в които е най-благоприятно да се направи операция, е доста условен и зависи от много фактори, като **най-благоприятно би било да се оперира в първите 3-4 часа** след травмата/ като след 12тия час е без значение колко време е минало от травмата; **в К.** вече е имало индикации за шийна травма и още там **е следвало да се направи рентгенова снимка и на шиен отдел/С6-С7/, което не е сторено- ако е нямало възможност** по каквато и да е причина за такава рентгенова снимка, е **следвало да му се направи скенер** на шиен отдел/**не е направен скенер на шиен отдел/;** **ако в К. беше сниман шийния отдел** и още там бе установена по категоричен начин травмата, е било безсмислено изпращането на пациента до С. 3./там през 2019г не са могли да оперират такава травма/ и **от К. е следвало веднага да го закарат с наземна линейка/по-бързо е от въздушен транспорт/- в П./най-близкото място с възможности за такава операция/-** тогава е имало шансове операцията да е 2.5 часа след травмата; родителите са избрали пострадалият да бъде транспортиран от С. 3.- до С., като от болницата в С. 3. не е бил насочен към най-близкото подходящо място/П./ или към където и да е; **и след установяване на травмата в С. 3. е нямало индикации за въздушен транспорт;** наземният транспорт от С. 3. - до С., вместо до П., е удължил транспортирането до подходяща болница с 1 час/това обаче е без съществено значение, доколкото първите 3-4 най-благоприятни часа след травмата са били минали/; всъщност чак **след изтичането на 4тия час пострадалият е пристигнал в С. 3./в 19.10 часа/;** сепсисът се развива след първата операция/заради отока/, но не е бил водещ до втората операция, след нея обаче е довел до смърт;

дори операцията да беше извършена в първите 3-4 часа, качеството ѝ зависи от много фактори, вкл. от това кой я прави; **Я. е направен от майката в частна болница, чак на 27.08.19г-** защото Я. в УМБАЛ“Св.А.“-С. бил развален и не му е направен такъв от постъпването на пострадалия на 19.08.19г/**а е трябвало задължително да се направи служебно спешно;/ ако втората операция не се е бавила 10 дни след първата/заради липсата на Я./- отокът, респ. сепсисът е нямало да се развие до такава степен, че да доведе до смъртта;** аутопсията би дала информация дали увреждането на гръбначния мозък е било необратимо/дали наистина миелона е функционално прекъснат/ и откъде е тръгнал сепсиса/от оперативната област-поради замърсяване при операцията или от белия дроб-поради възпаление от обдишването;/ липсата на аутопсия по никакъв начин не променя извода- смъртта няма никаква връзка с липсата на въздушен транспорт; **наземният транспорт С. З. -С. е отнел толкова време, колкото би отнел въздушен транспорт между тези два града.**

Съдът е разпитал воден от ищцата **свидетел относно неимуществените ѝ вреди.** Съдът кредитира показанията на свид.С., че: майката е била съкрушена от момента на травмата-по време на месечното лечение, като на погребението изобщо не е разбирала какво се случва; майка и единственото ѝ дете имали много силна емоционална връзка, след смъртта майката станала друг човек- не приемала факта на смъртта, била в безпътица и се посветила на различни благотворителни каузи, вкл. създавала фейсбук-група „Въздух без линейки“ и участвала в телевизионно интервю с Министъра на транспорта- по въпроса за осигуряване на въздушни линейки; за такива заговорила не веднага след първата операция, а малко по-късно - считала липсата на въздушен транспорт за причина за смъртта.

За доказване твърдението на ищцата, че е искала въздушен транспорт, но такъв ѝ е отказан, е разпитан свид.П./баща на починалия и нейн съпруг/. Съдът кредитира показанията му, а те са следните: двамата родители получили обаждане за злополуката, отишли направо в спешното отделение на болницата в С. З./живеят във В.Т./; родителите разговаряли със сина си и с членове на медицинския персонал/свидетелят не знае имена/ и **поискали устно въздушна линейка С. З. - С./**защото им казали, че в С. З. нямат възможност за такава операция/- **отговорили им устно, че такава в РБ няма/а свидетелят е виждал по новините в медиите, че има въздушен транспорт/;** родителите са избрали пострадалият да бъде откаран в С., като болницата в С. З. осигурила наземна линейка.

Ищцата се явява лично и дава следните лични обяснения пред Съда: лекарите от С. З. са я попитали къде да закарат пострадалия/не са ѝ правили предложение къде да го закарат/ - за операция, тъй като там не може да бъде направена такава, тя посочила С., по пътя посочила в коя точно болница- УМБАЛ“Св.А.“-С.; след първата операция там състоянието на сина ѝ се влошавало- **казали, че е нужен Я., но този в болницата е повреден и няма да бъде поправен в следващите 30 дни/като не предприели мерки да направят Я. другаде/;** тогава тя поискала да направи за своя сметка Я. в друга болница- от УМБАЛ“Св.А.“-С. ѝ посочили къде и само ѝ дали линейка, която закарала пострадалия до болница „София мед“АД/там направила Я. и върнали пострадалия обратно в УМБАЛ“Св.А.“-С./; не помни дали и какви документи е подписвала при съобщаването за смъртта в УМБАЛ“А.“-С. - сложили са ѝ инжекция предвид състоянието ѝ и се свестила 3-4 часа по-късно/подписала е отказ от аутопсия-представени са по делото писмени доказателства от УМБАЛ“А.“-С. /.

С ДВ бр.41/24г е изменена Наредба №3/17г, като са създадени нови норми-

касаещи авиационния транспорт на спешен пациент.

Съдът намира от правна страна следното:

По редовността на ИМ: Съдът е давал **няколкократно подробни указания** на ищцата за отстраняване нередовността на ИМ. Във всяка от трите уточняващи ИМ **само се повтаря вече написаното в ИМ**, поради което Съдът е приел за безпредметно да продължава да дава още указания/не се изпълняват в достатъчна степен/. Така или иначе, ищцата **потвърждава изрично/л.101/, че: Искът е по чл.1 ал.1 от ЗОДОВ**, като не е по чл.203 ал.3 от АПК вр. чл.2в ал.1 т.1 от ЗОДОВ/за достатъчно съществено нарушение на правото на ЕС/ и не е по 33Д.Изрично се сочи, че Искът по чл.1 ал.1 от ЗОДОВ е предявен заради **незаконосъобразно фактическо бездействие на Държавата/по чл.52 ал.3 от КРБ, чл.99 от 33 и по Регламент ЕС 965/2012/ и на Министъра на здравеопазването/по чл.5 ал.1 от 33 и по глава втора, раздел V, т.3.1.2, т.3.2 и т.3.4 „Авиационен транспорт на спешен пациент“ от Наредба №3/17г на Министъра на здравеопазването за утвърждаване на стандарта „Спешна медицина“-ред. ДВ бр.86/17г/, като не са привели в изпълнение до 23.02.23г/датата на ИМ/- утвърдения на 27.10.17г стандарт „Спешна медицина“- в частта му за въздушна мед.помощ, както и не са осигурили въздушна мед.помощ на сина ѝ на 19.08.19г. Производството е по реда на чл.203 и сл. от АПК, като съгл. чл.204 ал.5 от АПК- за съдържанието на ИМ се прилага ГПК/чл.127 ал.1/. Съдът намира, че **ИМ отговаря на изискванията на чл.127 и чл.128 от ГПК**, т.е. е редовна.**

По допустимостта на ИМ: Съгл. чл. 205 ал.2 от АПК, Съдът дава указания за посочване на надлежен ответник по чл.205 ал.1 от АПК.Съдът е дал такива указания, като ищцата **сочи като ответници Държавата/представявана от Министъра на финансите** на осн. чл.31 ал.1 от ГПК/ **и Министерство на здравеопазването/ЮЛ**, във връзка с твърдените **незаконосъобразни фактически бездействия на Министъра на здравеопазването/**. Доколкото **чл.205 ал.1 от АПК императивно изисква надлежният ответник да е ЮЛ/а Държавата не е ЮЛ/**, освен това Държавата не е единственият посочен ответник/т.е. с прекратяването на производството срещу нея като ненадлежен ответник- Искът ще се разгледа по отношение на втория ответник и ищцата няма да бъде лишена от съд/, както и **претенцията срещу Държавата е свързана именно с непривеждане в изпълнение на Наредба, издадена от Министъра на здравеопазването**, то Искът следва да се остави **без разглеждане по отношение на ненадлежен ответник- Държавата/** представявана от Министър на финансите/.

Съдът ще разгледа **по същество** предявеният на осн. чл. 1 ал.1 от ЗОДОВ Иск **срещу МЗ - за законосъобразни фактически бездействия на Министъра на здравеопазването.**

Съгл. чл. 204 ал.4 от АПК, преди да се произнесе по основателността на Иска, **Съдът следва първо да установи налице ли е твърдяното законосъобразно фактическо бездействие.**Съдът е разпределил доказ.тежест/л.85 и л.102/. Следва да се има предвид, че **посоченият в ИМ- чл.5 ал.1 от 33, е норма с общ характер, не вменява конкретни задължения** на Министъра на здравеопазването, поради което Съдът ще разгледа следните 2 твърдения на ищцата за **незаконосъобразни фактически бездействия на Министъра на здравеопазването:** 1/ не е привел в изпълнение до 23.02.23г утвърдения от него на

27.10.17г стандарт „Спешна медицина“- в частта му за въздушна мед.помощ /по **глава втора, раздел V, т.3.1.2, т.3.2 и т.3.4 „Авиационен транспорт на спешен пациент“ от Наредба №3/17г - ред. ДВ бр.86/17г; 2/ не е осигурил въздушна мед.помощ на сина й на **19.08.19г.****

По отношение на първото твърдение: Привеждането в изпълнение на подзаконов нормативен акт е **не чрез извършването на фактически действия, а чрез поредица от юридически действия**, вкл. създаване на още норми /както е направено с изменението на Наредбата с ДВ бр.41/24г/ и/или с издаване на адм.актове/общи или индивидуални/. В случая - **дори да има бездействие на Министъра на здравеопазването, то не е фактическо бездействие.** Следва да се посочи изрично и че това първо твърдение **касае т.нар. от ищцата „въздушни линейки“ /няма такъв нормативен термин/.**

По отношение на второто твърдение: Установява се по делото, че **до Министъра на здравеопазването не е постъпвало искане за осигуряване на въздушен транспорт за пострадалия на 19.08.19г** - по реда на съвместната на трима Министри Заповед № Из-101/28.01.10г /за авиомедицинска евакуация с военни въздухоплавателни средства/. Т. искане се прави до Министъра - или от спешния мед.екип или от болничното заведение, но не е било направено. Видно от КСМЕ- **състоянието на пострадалия не е покривало критериите** на глава втора, раздел V, т.3.1.2, т.3.2 и т.3.4 „Авиационен транспорт на спешен пациент“ от Наредба №3/17г - ред. ДВ бр.86/17г.

Следователно, по двете твърдения, както и изобщо **по всички посочени в ИМ и трите уточняващи ИМ - норми от различни нормативни актове, не се установява от Съда наличието на незаконосъобразно фактическо бездействие на Министъра на здравеопазването.**

След като не се установява незаконосъобразно фактическо бездействие, **не е налице първата мат.предпоставка за основателност на Иска** по чл.1 ал.1 от ЗОДОВ. **Кумулативните предпоставки са 3 броя/останалите 2 са вреди и причинно-следствената връзка между тях и установеното незаконосъобразно факт.бездействие/.** След като не е налице 1 от кумулативните 3 предпоставки, **е безпредметно обсъждането на останалите 2 предпоставки** за основателност на Иска. Само за пълнота на изложението Съдът ще посочи, че наличието на неимуществените вреди/понесени от майката и изразяващи се в скръб и болка от загубата на единственото дете/ е доказано по делото/чрез свидетел/, но не е доказана и не е налице пряка причинно-следствена връзка между тях и твърдяното незаконосъобразно фактическо бездействие на Министъра на здравеопазването. Връзка има, но тя е опосредена/а не пряка/, като не е между вредите и основанието- скръбта е в резултат на смъртта, тя е в резултат на сепсис, той е в резултат на качеството на проведеното лечение и на травмата, тя е в резултат на падането на починалия. Вредите/скръбта и болката/ нямат никаква връзка с липсата на въздушен транспорт от мястото на инцидента в планината/или от С. 3.,където е бил поискан от родителите/ - до С./където са поискали родителите да бъде откаран пострадалия/ или до П./където е било най-близкото подходящо болнично заведение/.КСМЕ сочи, че наземният транспорт С. 3.-С. е отнел толкова време, колкото би отнел и въздушния по същия маршрут/ако е бил осигурен/.Според КСМЕ пострадалият е имал най-добри шансове за живот, ако е бил откаран с наземен транспорт от К.-

направо в П..

Искът **срещу първия ответник е недопустим, а срещу втория е неоснователен.**

При този изход на спора, на двамата ответници се дължи юрисконсултско възнаграждение съгл. чл. 10 ал.4 от ЗОДОВ. Съдът ще го присъди в мин.размер по чл.24 от НЗПП вр. чл.37 от ЗПП - по 100лв на двамата ответници.

Водим от горното и на осн. чл. 1 от ЗОДОВ, Съдът

РЕШИ:

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ Иск по чл.1 от ЗОДОВ **против Държавата** /представявана от Министър на финансите/, за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на 100 000 лв, настъпили в периода 19.09.19г-23.02.23г, причинени **от незаконосъобразно фактическо бездействие на Държавата.**

ПРЕКРАТЯВА ПРОИЗВОДСТВОТО **по отношение на ответник Държавата** /представявана от Министър на финансите/.

ОСЪЖДА Д. Й. П. да заплати на Министерство на финансите 100лв разноски по делото.

РЕШЕНИЕТО в тази част има характер на Определение и подлежи на обжалване с частна жалба пред ВАС в 7мо дневен срок от съобщението.

ОТХВЪРЛЯ Иск по чл.1 от ЗОДОВ **против Министерство на здравеопазването**/представявано от Министър на здравеопазването/, за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на 100 000 лв, настъпили в периода 19.09.19г-23.02.23г, причинени **от незаконосъобразно фактическо бездействие на Министър на здравеопазването.**

ОСЪЖДА Д. Й. П. да заплати на Министерство на здравеопазването 100лв разноски по делото.

РЕШЕНИЕТО в тази част подлежи на обжалване с касационна жалба пред ВАС в 14дневен срок от съобщението.

съдия: